

Јелена БАШАНОВИЋ*

ПРИНЦИПИ ИЗБОРА И УПОТРЕБЕ СТИЛСКО-ЈЕЗИЧКИХ СРЕДСТАВА У ЈЕЗИКУ ПОЕЗИЈЕ ЈАНКА ЂОНОВИЋА

Апстракт: Иако је у лингвистичком смислу најчешће креирана од уобичајених спојева, у поезији Јанка Ђоновића уочавају се и модели и релациони односи који су резултат пишчеве селекције. Тако се у раду сагледавају особености језичког знака у поезији Јанка Ђоновића на примјерима формалне структуре пјесме, фонетско-фонолошких и анафорских понављања, избора и начина уланчавања лексичких јединица, редуковања стиха и употребе интерпункцијских знакова. Такође, ред ријечи, изражајна лексика, кованице с аспекта творбе, као и неке предлошко-падежне везе резултирају настанком самосвојног пишчевог израза, те је свака анализирана јединица језичке структуре, без обзира на то да ли је резултат свјесног одабира или спонтаности, активно стилско-језичко средство које поезију Јанка Ђоновића у перцепцији данашњег читаоца чини стилски маркираном.

Кључне ријечи: *Јанко Ђоновић, њокреиш социјалне литературе, њоезија, стииско-језичко средсво, лексика, фиуре њонављања, семаншика, редукованоси израза, ред ријечи, инверзија, интјерјункција*

1. Оријентација на социјалну тематику и окренутост завичају као доминантној поетици простора чине Јанка Ђоновића, најангажованијег припадника покрета социјалне литературе црногорске књижевности, пјесником и заробљеником живописне Црмнице. У линији писаца са црногорског говорног подручја Јанко Ђоновић није усамљеник по питању инспирације ужим завичајем, трагичне визије црногорског простора и живота, евокације прошлог или опредјељења за антропоцентричну концепцију свијета по којој је човјек мјера и средиште свега и у њему су оне Вуковићеве „теразије за све”. Због тога су у критичкој литератури чести наводи да је црногорска поезија, а дијелом и проза између два рата, писана једним дахом, те да се назначеним избором тема увелико

* Јелена Башановић, виши истраживач у Институту за језик и књижевност „Петар II Петровић Његош”, ЦАНУ

сужава простор лирској и поетској имагинацији, а поетски свијет чини монохромим и монотоним¹.

2. У стваралачком опусу овог црногорског писца, увијек инспирисаног завичајном Црмницом, „настанила се сва Црна Гора”² – Морача хучи, кошрља, ијева; Дурмитор се њрди у небеској дубини, Тара се вјековима ломи у њарамјарчад, а језик као црмничко вино мирише у зраку и искупљује оно што у његовој поезији може да буде пренаглашена нарација или сувишан епитет. Као страсни приврженик основних премиса покрета социјалне литературе, Ђонових није инсистирао на слободама у умјетничком стварању које би дијелом претпоставиле и одступања од језичке норме времена у ком је стварао. Он, наиме, свједочи о „доследном остајању при једном одабраном моделу стварања, доживљаја и промишљања умјетности и егзистенције”³, а оставши вјеран утемељености свога дјела у препознатљиву друштвену стварност, стваралачки не експериментише и тежи остварењу мјере у умјетности. Читајући Ђоновихеву поезију⁴, стичемо утисак да је пјесник настојао да његово дјело буде једноставно, доступно читалачкој публици, често прозирно. Свој пркос због социјалне неправде и подијељености Ђонових није вјешто завијао у алузије, алегорије или пренесена значења попут Зоговића, вјечито немирног револуционара. У разговору са академиком Јевтом Миловићем „Човјек не пјева као птица”⁵, у којем излаже основе своје експлицитне поетике, Јанко Ђонових признаје да не тражи тропе и фигуре него да пише најједноставније и без литерарних претензија.

3. Свјесни индивидуалности и структурне посебности језика сваког писца, те да је „језик материјал којим писац зида и без којег се ништа не

¹ Милорад Стојовић, *Црногорска књижевност у књижевној критици V*, у: *Традиционална, авангардна и социјална књижевност*, Подгорица 2002, 404. Види и: Радомир Ивановић, *Љепоша њисања*, НИО „Побједа”, Титоград 1978, 222.

² Милосав Бабовић, *Ојрошњај од њјесника Јанка Ђоновиха*, у: *Јанко Ђонових 1909–1991, Сјоменица ѡреминулим члановима Академије*, св. 16, ЦАНУ, Подгорица 1994, 85.

³ Радомир Ивановић, *Предјовор књизи Јанко Ђонових, Сјрах од заборава*, Посебни радови, књ. 7, Црногорска академија наука и умјетности, НИО „Универзитетска ријеч”, Титоград 1988, 10.

⁴ Анализирана грађа је ексцерпирана из књиге *Сјрах од заборава* (скр. СЗ), Посебни радови, књ. 7, Црногорска академија наука и умјетности, НИО „Универзитетска ријеч”, Титоград 1988.

⁵ Јевто Миловић, *Човјек не ѡјева као ѡшница*, у: *Разјовори са умјетницима*, Прва књига, Београд 1983, 142–185.

би могло створити”⁶, сматрамо да и поезија, у којој је Ђоновић достигао несумњиве стваралачке врхунце, може бити повод за разноврсна истраживања у домену језика и начина његове употребе. На почецима истраживања наметнула су се питања организације Ђоновићевог језичког израза, инвентивности на плану лексике, мелодије стиха, али и питања тзв. „вјерности” норми на фонетско-фонолошком, морфолошком или синтаксичком плану. Питање принципа избора и употребе језичких средстава на свим нивоима језичке структуре иницирало је и питање могућег разграничења елемената *избор* и *случај* у језику једног писца, које лингвистичка наука дефинише као објашњиву „језички реалну бинарну опозицију”⁷.

4. Већ својом формалном структуром, која најчешће претпоставља слободу у одабиру и комбиновању језичких јединица, језик поезије „супротставља” се прозном и драмском језику. На иконичност језичког знака у поезији упућују разноврсна понављања, неочекиване кованице које могу прерасти у индивидуализме, разни паралелизми. Стилогене могућности поетске структуре могу се пратити и на фонетско-фонолошком нивоу, а питање „гласовног симболизма”⁸ није само предмет проучавања стилистике него и лингвистике. Иако собом не носи значење, у лингвостилистичким истраживањима фонем може евоцирати нека значења. Фоничке особености Ђоновићевог стиха показаћемо на примјерима асонанце и алитерације – фонетско-фонолошких фигура које се заснивају на операцији „итеративног додавања”⁹ и представљају понављање истих или сличних вокала, односно сугласника у циљу стварања умјетничко-изражајног ефекта, еуфоније или асоцијације на тематску ријеч пјесме.

4.1. Асонантским понављањима ствара се „лексичко-гласовни паралелизам јер се у везу доводе ријечи са подударним вокалима”¹⁰, што често резултира стварањем милозвучности, која је важан сегмент естетске димензије поезије, нпр.:

⁶ Михаило Лалић, *Пијави йосао сйисаџеља*, Разговори о књигама између 1962. и 1984. године, Културно-просвјетна заједница, Подгорица 1997, 131.

⁷ Живојин Станојчић, *Сйонџани дијалекџизам у језику йисца*, Гласник Одјељења умјетности, књ. 23, ЦАНУ, Подгорица 2005, 5.

⁸ Марина Катнић-Бакаршић, *Линџисџичка сџилисџика*, Open Society Institute, 1999, 80.

⁹ Милош Ковачевић, *Сџилисџика и џрамаџика сџилских фиџура*, Унирекс, Никшић 1995, 111.

¹⁰ Зорица Радуловић, *Алхемија ријечи*, Унирекс, Подгорица 2002, 130.

Црмницо, узаврела си као то вино („Црмници под јесен”, 31); Висине, невине као сузама опрани вид („Дурмитор”, 35); Капљу жути минути у позни сат („Жена”, 94)...

4.2. У понављањима алитерационог типа издвојићемо вишеструко понављање једног или два сугласника које често преноси атмосферу „анти-еуфоније”¹¹:

сноси дрвље, мртве срне и мртву папрат („Прстен у ведрини – Тара”, 36); Тек као тиктакање сата чује се глијето („Сеоско подне”, 42); Цркавају ту... Црнци и Црногорци („Црнци и Црногорци”, 51); Ушне шкољке су огромна пристаништа („О слијепцу који је прогледао”, 96)...

5. Освјетљавању стилистичке вриједности поетског језика Ј. Ђоновића доприноси сагледавање избора и начина употребе лексема исте морфолошке категорије који су обично „диктирани” тематском ријечју у наслову пјесме.

5.1. У Ђоновићевој антологијској пјесми „Црмници под јесен” вриједносни детаљи са којима се сусрећемо обликују живописну панораму – Црмница је осамљена, забачена, ѿола, виногради су саѿорјели, ријеке су ѿосивјеле, међе су заѿирављене, врлети су ѿоле, јутра су маѿловиѿа, класје је снуждено. Ријечи које припадају морфолошкој категорији придјева креирају слику мучног живота ондашње Црмнице и израз су пишчевог односа према описаном предјелу који бива употпуњен лексемом која семантички предочава унутрашњи јек људи са овог поднебља – људи су ѿоловни. Стиче се утисак да је избор лексема диктиран природом контекста те потребом подуђивања извјесних емоција код читаоца, али и давања информације о осмишљеном предјелу. Да је природа астилистична и да стилску вриједност имају управо ријечи помоћу којих се природа осмишљава¹², упућује још неколико Ђоновићевих пјесама: „Дурмитор”, чије су висине невине, снијег је неуѿажен, мир је хладан и ѿлув, хридине су вјеѿировима брушене, снијежне висине су усамљене, „Црмничкој ријечи”, која је далека, дисерна, недоѿикана, мала, надујала, крилаѿа. Избор ријечи које припадају морфолошкој категорији придјева и глагола резул-

¹¹ Марина Катнић-Бакаршић, *Линѿивисѿичка сѿилисѿика*, 82.

¹² Радоје Симић, *Сѿилисѿика срѿској језика I*, Филолошки факултет Београд, Београд 2000, 21.

тира стварањем рељефне слике предјела у антологијској пјесми „Морача”. Морача је *жилава, снажна, ѿмамна, ѿројадна; Морача хукѿи, хучи, носи, коѿрља, ѿјева, ради, руши, ѿради, коѿа, риља, урличе, ломе се, ѿјени, крвари*. Предочени квалитетиви се у континуитету и динамиком свог јављања значењски везују, а најзначајније је да успјело кореспондирају са звуковним слојем пјесме будући да гласовни склоп одабраних језичких структура не одише складом. Неспорно је да је гласовна структура пјесме упечатљивија неголи семантичка јер ријечи у чијем је коријену ријеч која подражава шуштање оркестрирају шумовима у овој пјесми и каткад заклањају садржај. Гомилање семантички разноврсних елемената, које често повезује јединствена синтаксичка функција, обезбјеђује „лингвистичко-семантичку раскош”¹³ анализираним пјесмама. Кумулацијом¹⁴ језичких јединица раздија се једноличност казивања, исказ се проширује и прецизира, а утисак градацијски појачава.

6. За лингвистику је поред категорије семантике значајна и категорија мелодије језика, која најчешће дива реализована карактеристичним избором језичких јединица на нивоу фонетике, морфосинтаксе или лексике. Тачније, понављање исте језичке јединице или групе јединица¹⁵, без обзира на њихову локализацију, појачава експресивност а може се третирати и као стилско средство за истицање и интензификацију значења.

6.1. Посебно се у Ђоновихевој поезији издвајају понављања исте језичке јединице на почетку неколика стиха, почевши од предлога и везника, преко предлошко-падежне везе до лексема које припадају морфолошкој категорији глагола, замјеница или бројева. Ова анафорска понављања доприносе како експресивности тако и мелодиозности језика Ђоновихеве поезије, она су активно стилско-језичко средство за истицање значења, а захваљујући њима понављане јединице постају и комуникативно и емоционално истакнуте:

Одбраните ме, јеле, убојна копља моја,
од гребењака,
од вукодлака („Змијиње језеро”, 38).

¹³ Зорица Радуловић, *Алхемија ријечи*, 76.

¹⁴ Кумулација је стилска фигура класичне реторике која реафирмацију добија у модерној књижевној поетици и лингвистици. Претпоставља низање и гомилање језичких јединица са циљем прецизирања и што потпунијег представљања исказа.

¹⁵ Види: Зорица Радуловић, *Фигуре ѿнављања у ѿезији Жарка Ђуровића*, Гласник Одјељења умјетности, књ. 21, ЦАНУ, Подгорица 2003, 83–92.

*Пред олупаним апаратом прољеће је сиромаштво,
и пред мутним сочивом живот је локва проста („Пред фото-
графским апаратом”, 40).*

(...)

*да у њему нађу здравље и крепке језгре за будућа стасања,
да открију станишта за толика своја хтјења, неоспорности –
да се на његовом вучјем хрбату мушки сан просања („Молба
камена”, 45).*

*Не, ја нијесам сам,
ни беспомоћан,
ни нијем („Прашуме Париза”, 89).*

(...)

*кад узбичи пред очима дрвећа, дивљачи и људи,
кад устане одједанпут, силовита, непозната – Нијагара наша
слуша („Грабоштица”, 44).*

*Нашао сам изгубљено огледало
у коме јеле коло играју
у коме облаци и птице
огледају лице („Змијиње језеро”, 38).*

*Под облацима прозачним, живим и несталним,
и под облацима јужним, вјечно промјенљивим („Свети Сте-
фан”, 80).*

*Од њега су немирне и неспокојне ове ноћи,
од њега су буновни, дубоки снови као морска дна,
од њега су уморне ове очи ... („Шум мора”, 87).*

*Сјери са себе куж и губу насеља
сјери људску злобу („Змијиње језеро”, 38).*

*Дишем ово подне са јаром и сунцем,
дишем та жита
блиједа, умирућа („Сеоско подне”, 42).*

*Ко ће ако не ви сачувати мој мир,
ко умирити руке моје? („Змијиње језеро”, 38).*

*Моја дјетињства нераздвојна друго,
моја живота вјечна понорнице („Црмничкој ријеци”, 41).*

*Ми који смо из земље никли,
Ми који живот стварамо („Ми немамо Ускрса”, 64).*

*Три оштра штапа забодена у земљу,
ири горка питања пред зеленим клупама („Пред фотограф-
ским апаратом”, 40).*

*Таласи запљускују њене груди,
два једра,
два бола („Тршћанки”, 82).*

7. Мелодију у језику могу створити и друга језичка средства морфосинтаксичке категорије. Тако поред уобичајеног реда ријечи, који атрибут уз одређивану именицу ставља по реду придјев + именица, у Ђоновићевој поезији налазимо обрнут, инвертован ред ријечи, који је прије средство стварања мелодије пишчевог језичког израза и третира се као наглашена језичко-стилска категорија:

*даљина зелена попи ми очи („Путник”, 68), кайљо ѿорска („Зми-
јиње језеро”, 38), кошуће ѿорске, камен сињи („Молба камена”, 45),
нојом мокром („Из воза”, 51), руке иврде и чворнаије („Рудари”, 58),
јосијеља мека („Путник”, 68), стиране ојољеле („Паштровска гора
ужућела”, 72), јори росној, јори зеленој („Планину ми дајте”, 73),
воде занијемјеле („Страх од заборав”, 101), иишина немјерљива
(„Тишина”, 100), иишина ова исконска („Лувр”, 95), море сиње („О
слијепцу који је прогледао”, 96)...*

8. У Ђоновићевој поезији уочљиво је и редуковање синтаксичке структуре израза које резултира економичношћу у употреби језичких јединица. Тачније, стих бива сведен на једну јединицу са или без реализованог предлога и, на супрот оном који је нормативно развијен и синтаксички преобиман, семантички је убојитији, естетски продуктивнији и доприноси убрзању ритма:

*Тебе на мапама и проспектима нема,
живиш незнано као твоји људи
тамо...
У станцу камену, у рањавом коријењу –*

биљези,
и огранци,
и токови... („Црмничкој ријеци”, 41).

Устави дах и слушај:
осипа се иверје –
тишина ова
исконска,
глува. („Лувр”, 95).

9. Наведене строфе карактерише и примјетна употреба интерпункције, која се у поезији, тамо гдје јој није мјесто, може сматрати стилогеном. Употријебљена црта прекида ритам и у функцији је наглашавања и поентирања, три тачке су значајно средство стилизације израза којим се ствара неизвјесност, док двије тачке конкретизују неки садржај. И рима као феномен гласовног подударења на крају стиха, које обично прати семантичко неподударење, ствара напетост и фигуративност.

10. Лингвостилистичка анализа показује да је у организацији пјесме изузетно важна стилогена функција интерпункцијских поступака. Један од њих је, насупрот претходном, изостављање интерпункције, који је прилично необичан у језику писца соцреалистичке оријентације. Такав минус-поступак¹⁶ одређује стил пјесника који, иако стваралачки не експериментише, успијева да онеобичи свој стих и повећа његову зачудност, нпр.:

Зора ту раскош својих боја упреда
и не знаш је ли море или небо плавље
или се једно у другом огледа („Повратак”, 86).

11. Да пјеснички језик укида забране и ограничења у одабиру, а допушта слободу у комбиновању језичких јединица, потврђују ријетко забиљежене безглаголске строфе у анализираној грађи. Одсуство глагола интерпретира се такође као минус-поступак наглашене стилогености:

Далека, бисерна нити,
чистија од сузног тока
низ младо лице,
мога дјетињства нераздвојна друго,
мога живота вјечна понорнице („Црмничкој ријеци”, 41).

¹⁶ Марина Катнић-Бакаршић, *Лингвистичка стилистика*, 53.

12. Наметнуло нам се и питање да ли су пишчева инвентивна „трагања” на пољу лексике допринијела стварању аутентичног језичког израза.

12.1. Лексику народног говора Ђоновић црпи из поднебља завичајне Црмнице, односно црногорских народних говора уопште, подстакнут жељом да лексику дјетињства и завичаја отргне од заборавља и у свој језички израз утка исконски црногорски говор. Инкорпорирана у језик овдје анализирани поезије, ова лексика не крши књижевнојезичку норму¹⁷ већ дјелује као моћно изражајно средство, нпр.:

Већ су стране твоје сивјеле од *чељади* („Црмници под јесен”, 31); Вијугави пут иза папрати силази *ојкањем* чобана („Иза папрати”, 34); Путнику што чека пред колибом засјени очи *јамужа* бијела („Путник”, 68); ... у твојим се чађавим *љесама* злате („Црмници”, 46); Твоји *забрани* горовити („Црмници”, 46); ... кротак осмјех као *конаша* вина („Црмници”, 47); ... цијеђеног из позне, мирисне *сувице* септембарског сунца („Црмници”, 48); Плут пред *йојайом* оста чекајући на тебе („Црнци и Црногорци”, 49); ... *башишина* залединила, закоровила („Црнци и Црногорци”, 50); ... *алујом* густом (Црнци и Црногорци”, 50); у *комађе* хљеба и сунца („Пејзан”¹⁸); ... иако на ногама *кундре* звоне тешке („Рудари”, 58); О, биће *друкче* („Рало моје драго”, 59); ... *башиино*, храно моја („Баштини пред поплаву”, 63); ... *кабао* млијека („Вече”, 66); Он је сам а ви га *корише* („Паштровска гора ужућела”, 72)...

13. Када је у питању употреба језичких јединица у домену творбе рјечи, најинтересантнији су примјери придјевских сложеница насталих у процесу несуфиксалне и сложено-суфиксалне творбе, нпр.: *џанковрхој* јели („Змијиње језеро”, 38); тополама *џанковрхим* („Црмници”, 46); виноградима *виновийим* („Црмници”, 47); очи те *модрооке* („Тршћанки”, 82); *сверазорљивој* духа („Грабоштица”, 44); *свеувлачљив* као риба („Пејзан”). Ове кованице одликује семантичка ширина и слојевитост, као и експресивно-емоционална обојеност.

14. Мјесно значење изражено везом предлога *више* и облика генитива (Стабла *више* куће снијевају о водама, „Сат”, 69), удвајање предлога уз

¹⁷ Бранислав Остојић, *О црнојорском књижевнојезичком изразу III*, Универзитет Црне Горе, Подгорица 2003, 42.

¹⁸ Јанко Ђоновић, *Пејзан*, Посебан отисак из Гласника Одјељења умјетности, књ. 4, ЦАНУ, Титоград 1982.

облик акузатива (... код њих страже жене *до* у ноћно доба, „Црмници под јесен”, 31) или употреба категорије инструментала оруђника у функцији инструментала социјатива (... то је све што је јутрос *собом* понио, „У мртвачници”, 62) само су неке од појава које се приписују најопштијим синтаксичким особинама црногорских народних говора. Без обзира на то јесу ли у пишчевом језичком изразу присутне као спонтаност или као средство у функцији свјесног стилизовања, анализиране јединице одређују писца као припадника извјесне језичке заједнице.

15. Анализирајући принципе избора и употребе стилско-језичких средстава у језику поезије Јанка Ђоновића, закључујемо да је свака издвојена јединица језичке структуре, без обзира на то да ли је резултат свјесног одабира или спонтаности, активно стилско-језичко средство. Ријетком неуобичајеношћу појединих спојева не крши се књижевнојезичка норма већ се језик ове поезије у перцепцији данашњег читаоца чини стилски маркираним. Истина, у претакању доживљаја несвакидашње природе црмничког краја немогуће је средство остварења књижевности као умјетности – језик – лишити средстава употријебљених са намјером да се завичај, та „питома и пространа котлина кроз коју гргоре воде”¹⁹, онеобичи и учини друкчијим. Зато су нека данас непозната или скоро заборављена ријеч, инвертован ред ријечи, игра ријечима или нестандартна употреба предлошко-падежних веза оправдали наше занимање за језик овог црногорског писца чија поезија не престаје да подсјећа на нераскидиву везу са завичајем и у којој је Ђоновић, као најангажованији припадник покрета социјалне литературе црногорске књижевности, достигао несумњиве стваралачке врхунце.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Ивановић Радомир, *Љејоша йисања*, НИО „Побједа”, Титоград 1978.
- [2] Ивановић Радомир, *Предјовор* књизи Јанко Ђоновић, *Сйрах од заборава*, Поседни радови, књ. 7, Црногорска академија наука и умјетности, НИО „Универзитетска ријеч”, Титоград 1988.
- [3] Јанко Ђоновић 1909–1991, *Сйоменџа йреминулим члановима Акагемџе*, св. 16, ЦАНУ, Подгорица 1994.
- [4] Катнић-Бакаршић Марина, *Линйивџстџичка сџиџилџстџика*, Open Society Institute, 1999.
- [5] Ковачевић Милош, *Сџиџилџстџика и йрамаџиџика сџиџилџских фџиура*, Унирекс, Никшић 1995.

¹⁹ *Разјовори с умјетџницима*, 148.

- [6] Лалић Михаило, *Пијави њосао сјисаишеља*, Разговори о књигама између 1962. и 1984. године, Културно-просвјетна заједница, Подгорица 1997.
- [7] Миловић Јевто, *Човјек не њјева као њишица*, у: *Разговори са умјетницима*, Прва књига, Београд 1983.
- [8] Остојић Бранислав, *О црногорском књижевнојезичком изразу III*, Универзитет Црне Горе, Подгорица 2003.
- [9] *Пјесник и вријеме (о књижевном дјелу Мирка Бањевића)*, Одјељење умјетности, књ. 25, Црногорска академија наука и умјетности, Подгорица 2006.
- [10] Радуловић Зорица, *Фијуре њонављања у њоезији Жарка Ђуровића*, Гласник Одјељења умјетности, књ. 21, ЦАНУ, Подгорица 2003, 83–92.
- [11] Радуловић Зорица, *Алхемија ријечи*, Унирекс, Подгорица 2002.
- [12] Симић Радоје, *Сјилисџика срјској језика I*, Филолошки факултет Београд, Београд 2000.
- [13] Станојчић Живојин, *Елементи њримарних слојева у језику умјетничке њрозе – неколико њримера из дела Милоша Црњанској*, Гласник Одјељења умјетности, књ. 22, Подгорица 2004.
- [14] Станојчић Живојин, *Сјонџани дијалекџизам у језику њисца*, Гласник Одјељења умјетности, књ. 23, Подгорица 2005.
- [15] Стојовић Милорад, *Црногорска књижевност у књижевној криџици V*, Подгорица 2002.

Jelena BAŠANOVIĆ

PRINCIPLES CHOICE AND USE OF STYLE AND LINGUISTIC RESOURCES IN
LANGUAGE POETRY OF JANKO DJONOVIC

Summary

The paper presented Djonovic inventive searching of the lexical level, and the stylization of the verse melody. The characteristic style and choice of language of assets resulted in the creation of own possessing poetic expression and the linguistic structure of each unit, regardless of whether the result of conscious choice or spontaneity, active style and language means that the language poetry of Janko Djonovic in the perception of today's reader is a marked style.

Key words: *style and language units, the selection and use of style and linguistic resources, lexical, dialect lexicon, melody of language, figures of repetition, semantics, reduced expressions, word order, word formation, unit marked by dialect drift*